

Langelandsfortet og Den kolde Krig som afsæt til prøve i historiefaget

Nedenstående er en vejledning rettet mod inddragelse af udstilling, kilder og Langelandsfortet som historisk levn i historieprøven, og den følger vejledningen fra undervisningsministeriets prøvevejledning

1. *Faget udtrækkes* – her: Historie

2. *Læreren udarbejder opgivelser, der tydeligt angiver emner eller temaer:*

Eksempel på emne/tema tilknyttet perioden Den kolde Krig og Langelandsfortet:

Titel	Type – evt. flerfaglighed
Danmark under Den kolde Krig 1945-90 – hverdag og forsvar	emne
Fjendebilleder	tema
Styreformer	emne fællesfagligt med samf.
Trusselsbilledet – Den militære trussel fra Øst	emne
Os og dem	tema
En bipolar verdensorden	emne

3. *Eleverne trækker individuelt eller i grupper et emne eller tema blandt de opgivne emner/temaer* – her: Danmark under Den kolde Krig 1945-90 – hverdag og forsvar

4. *Eleverne indkredser med vejledning fra læreren et delemne indenfor det lodtrukne emne/tema, som de ønsker at fordybe sig i. Delemnet godkendes af læreren* – her: Danmarks forsvar mod fjenden fra Østblokken

5. *Eleverne formulerer med vejledning fra læreren en problemstilling i relation til det godkendte delemne. Problemstillingen godkendes af læreren.* - Her:

Hvilke blivende forsvarsforberedelser gjorde Danmark sig under Den kolde Krig, og hvilken betydning fik disse for befolkningen samt fjendens syn på landet?

6. *Eleverne inddrager under vejledning af læreren et antal kilder (højst 5) i deres undersøgelse af problemstillingen. Kilderne godkendes af læreren.* - Her:

Kort over faste militære installationer i Danmark + billede af tavlen i o-bunkeren (flyvestationer, flådestationer, forts og luftværnsbatterier)

Mortensøn, Ole: Fortet og den kolde krig; Langelandsfortet, fortet bygges, s. 86

Uddrag af Civilforsvarsloven; afsnit om oprettelse og indretning af beskyttelsesrum mv.

Uddrag af WAPAs angrebs- og landsætningsplan for Østersøen og de sydlige danske øers område (Evt. s. fra Trusselsbilledet, K. Hillingsøe)

DR udsendelse: Danmark under Den kolde Krig 3:4, find på YouTube eller DR Bonanza, muligvis på MitCfU

Generel artikel om Danmark under Den kolde Krig – evt. en statistisk oversigt over udviklingen i styrker i de tre værn set over tid.

7. Eleverne begrundes med vejledning fra læreren form og indhold af det produkt, de vil anvende til præsentation af deres svar på den formulerede og godkendte problemstilling. Produkterne fremstilles i udgangspunktet udenfor undervisningen. - Her:

Et digitalt produkt inddragende et del-produkt; en videooptagelse af et besøg i en af kanonstillingene, o-bunkeren, luftværnsstilling Nord og maskinbunkeren. Vigtigt at filme årstallet på o-bunkeren, da dette dokumenterer, at Danmark aktivt opfører fortet og ikke ”blot” overtager tyske bunkere.

Form: En præsentation i Prezi, og formen på del-produktet skal være dokumentaristisk i genre og optaget med en mobil/IPad eller et digitalt kamera (andre mere avancerede kameraer kan naturligvis også bruges).

Indhold: Prezien indeholder problemstillingen, en liste over anvendte kilder samt i tekstmæssig punktform en besvarelse på problemstillingen med tilhørende underspørgsmål på det redegørende, det analyserende, det fortolkende og det perspektiverende niveau.

Herudover inddrager prezien en videooptagelse af fortets anlæg og eleven/-gruppen speaker, hvad de ser og dermed dokumenterer, at stedet er opført, fortæller om dets formål og anvendelse.

OBS: Kan man ikke komme på fortet grundet man bor i en anden landsdel, så tag kontakt til det nærmeste tjenestested/tidl. anlæg og lav aftale om en lignende optagelsesrunde. Det kan dog være vanskeligt på militære anlæg.

8. Eleverne afleverer deres produkt og de anvendte kilder i en form, der kan gøres tilgængelig for censor. - Her: Gruppens Prezi uploades til en delbar tjeneste med læreren eller gemmes på et fælles USB. En af delene sendes/deles med censor 14 dage forud for selve prøven.

9. Læreren udarbejder/formulerer 2-3 uddybende (analyserende, fortolkende og perspektiverende) spørgsmål til elevernes problemstillinger, som skal være med til at sikre, at eleverne perspektiverer til opgivelserne i øvrigt. - Her er der medtaget flere eksempler på spørgsmål end de 2-3:

Analyserende: Hvilke begrundelser havde Danmark for at opføre Langelandsfortet og andre faste anlæg under Den kolde Krig?
Hvilke overvejelser havde Danmark og danskerne i forbindelse med opførelsen og/eller udbygningen af de faste forsvarsanlæg

Vurderende: Hvilke konsekvenser kunne opførelsen og driften af disse anlæg have for Danmark og befolkningen?
Hvordan så de forskellige grupper i samfundet på Danmarks krigsforberedelser?
Hvilke mulige scenarier kunne opstå som følge af Danmarks oprustning og klargøring til en evt. krig?

Perspektiverende:

Hvordan mener du, Danmark skulle have håndteret truslen fra øst?
Hvad kunne der være sket, hvis ikke Danmark havde truffet beslutning om at ville forsvare sig både militært og civil?

10. Læreren gør opgivelser, elevernes problemstillinger, kilder og produkter med tilhørende spørgsmål tilgængelige for censor, således at censor har prøvematerialet i hænde senest 14 dage forud for prøven. - Her:

Sendes sammen med det afleverede under pkt. 8

Opgivelser for Danmark under Den kolde Krig 1945-90 – hverdag og forsvar:

Skolebesøg på fortet / andre koldkrigsanlæg
Billedmateriale fra fortets webside
Det tilhørende kildemateriale med artikler
Udsendelserne ”Danmarks hemmelige forsvar” afsn. 1- 4, DR 2014
(find dem på YouTube)

11. Umiddelbart før prøven får eleverne forberedelsestid til at tilrettelægge besvarelsen af de lærerstillede spørgsmål.

De fem andre udtryksformer end tekst er i dette prøveoplæg:

Film – Interviewklip fra dokumentaren ”Danmarks hemmelige forsvar” i kildematerialet
Lyd - Egen dokumatar fra et tidl. militær el. civilt forsvarsanlæg
Billeder – Billedmateriale fra fortets webside
Besøg ud af huset – Skoletur til Langelandsfortet
Genstande – Lån fra genstandskasse: Den kolde Krig, kan lånes ved henvendelse til fortets formidler Gese Friis Hansen (gfha@langelandkommune.dk)

Fiktion og ikke-fiktion

Her kan opgives spillefilm som: Idealisten, Thirteen Days og dramaserien Spionen (fiktion)

Herudover dokumentarserien ”Danmarks hemmelige forsvar”

De fire kulturteknikker (redskaber til erkendelse og formidling) – herunder mindst et it-baseret

1 *Udarbejdelse af egen dokumentar* – indgår ved at eleverne har optaget et lille film- eller lydclip som produkt. Dette understøtter erkendelsen af, at Danmark faktisk opførte disse anlæg.

2 *Præsentationsværktøj* – Prezien. Et værktøj under SkoleTube

3 *Interview* – eleverne kan vælge at optage et interview med en tidligere tjenestegørende et sted i forsvaret eller det civile beredskab.

4 *Statistiske fremstillinger* – En graf eller tabel over antallet af værnepligtige, stampersonel og kapaciteter i de tre værn samt civilforsvaret over tid.